

QUÈ ÉS LA VERITAT PER A FRIEDRICH NIETZSCHE?

Tots nosaltres tenim de forma inherent un impuls cap a la veritat, ens referim constantment a la veracitat o falsedat dels fets; però d'on sorgeix aquest afany per assignar als actes un valor de veritat? Nietzsche en la seva curtíssima però interessantíssima obra *Sobre veritat i mentida en sentit extramoral* reflexiona sobre l'origen de la veritat al món.

De primer cal tenir en compte que, per Nietzsche, la realitat se separa en dos. D'una banda el *fenomen*, que és la representació que nosaltres fem del món, i d'una altra el *sentit*. El sentit és allò que guia les nostres accions, allò que marca la direcció de la nostra mirada. De fet per aquest filòsof l'important no són els fets comprovables, allò que els científics empírics anomenen veritat, sinó que l'important és el sentit, l'interès que s'amaga darrere els fets. Només per posar un petit exemple, la guerra d'Iraq es justificava perquè allà hi havia armes de destrucció massiva, però això no era més que un fet empíric que servia d'excusa, ja que darrere s'amagaven altres interessos;

el sentit era un altre. Així que si el sentit és allò que caracteritza les veritats, caldria ara definir què són les veritats per a Nietzsche.

La veritat és una suma de relacions humanes que han estat realçades, extrapolades i adornades poèticament, i després d'un ús prolongat, un poble les considera fermes, canòniques i vinculants. Així, el que al començament eren tan sols metàfores, a còpia d'emprar-les esdevenen veritats inamovibles. Però cal que pensem que l'ésser humà és el subjecte artísticament creador d'aquestes veritats. Per això, per exemple, la regularitat de les òrbites dels astres i dels processos químics, en el fons, coincideix amb aquelles propietats que nosaltres hem introduït en les coses, de tal manera que amb això, ens infonem respecte a nosaltres mateixos. Imaginem per un moment que tots tinguéssim percepcions sensorials diferents: llavors, ningú no parlaria de regularitats en la naturalesa, sinó que aquesta es concebria com una creació altament subjectiva. La

font originària del llenguatge no està en la lògica sinó en la imaginació, en la capacitat que l'home té de crear metàfores; creiem saber quelcom de les coses quan parlem dels arbres, dels animals, etc., però no posseïm més que metàfores de les coses, que no es corresponen en absolut amb les essències primitives.

Si algú amaga alguna cosa darrere d'un matoll i després la busca i la troba, no hi ha gaire de què vanagloriar-se. Doncs això és el que passa amb la recerca i descobriment de la veritat dins de l'àmbit de la raó.

Per finalitzar el que pretén ser un convit a llegir aquesta obra, en citaré el primer paràgraf: "En algun apartat racó de l'univers centellejant, desperdigat en innumerables sistemes solars, va haver-hi un cop un astre en el qual animals intel·ligents inventaren el coneixement. Va ser el minut més altiu i fal·laç de la Història Universal: però, a fi de comptes, tan sols un minut."

Sidney Harold Meynard, *Eros*